

ριγῆ τοῦ Πανός, σημαῖαι, τρίαίνα, πυροβόλον, καὶ κάτω τοῦ κράνους τὸ ἐν λόγῳ μονόγραμμα. Εἰς τὸ φύλλον τοῦτο περιέχεται ἐπιγράμμα τοῦ Φιλαρά ἐν ἀπλοελληνικῇ διαλέκτῳ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐξῆς Λατινιστὶ ἐπιγράμμα ἵνα τεθῆ κάτωθι τῆς αὐτοῦ εἰκότος.

Nobilis huic fausto dedit omine tellus
Attica; doctrinam Roma secunda parens.
Quem, varias postquam placuit cognoscere gentes,
Grata suo retinet Gallia nostra sinu.

Ὁ Κοπτούνιος συνέταξε τρία ἐπιγράμματα ἐγκωμιστικὰ τοῦ φίλου τοῦ Φιλαρά.

Ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ συντάξας ἐν ἔτει 1679 τὸν κατάλογον τῆς Μαρκιανῆς Ἀλουτζίως Γραδενίγος ἀναφέρει τὰ ἐξῆς περὶ τινος σωζομένου τέως ἐν Ἐνετίᾳ Ἰταλικῷ χειρογράφῳ τοῦ Φιλαρά, ὅπερ νῦν δὲν ὑπάρχει.

«Un libretto manuscritto donato dal già Leonardo Vilaré Atheniense; ma non venne mentre mori in Parigi nel quat libretto sono scritte diverse orazioni in greco, in latino, in francese.»

Ὁ Φιλαρᾶς συνηρμολόγησεν ὠραίαν συλλογὴν Ἑλληνικῶν ἐπιγραμμάτων, πολλὰ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς νῦν ἐκδοθείσας Ἀνθολογίας. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συλλογῆς ταύτης ὑπάρχει ὁ ἐξῆς λογογράφος περὶ τοῦ ὀνόματός του συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

«Λεονάρδου Φιλαρά, τοῦ Ἀθηναίου, γρίφος, τοῦνομα καὶ τὸ γένος αὐτοῦ αἰνιττόμονος. Θῆρ κεφαλὴν τελέθω βλοσυρώτατος ὕπνον ἀέζω ἤτορι· κᾶν μηροῖς εὐπνοον ἄνθος ἔχω. Τῶνδ᾽ διατροχάσκει μεσαίτατος ὕδος ἔοιτο ἴδασιν ἐμμίσγων Θύμβριδος ἀεναίου. Ἔνθεν ἔρωσ περῶν, πολυκαμπέα τόξα τανύσας, Πῆξεν ἐμοὶ πυρίπνοους οἶα βέλεγμα πόδας. καὶ κάτω ἡ ἐξῆς ἐξήγησις.

Λέων, Ὄναρ, Νάρδος, Νᾶρ, Ἔρωσ.

Ἡ συλλογὴ τοῦ Φιλαρά φέρει τὸν ἐξῆς τίτλον, κατὰ τὸν Montfaucon «Anecdota Anthologiae graecae. Εἰς τὸ φύλλον 126 τοῦ χειρογράφου ὑπάρχουσι τὰ ἐπιγράμματα τοῦ Φιλαρά ὑπὸ τὸν τίτλον. «Λεονάρδου Φιλαρά Ἀθηναίου, ἐπιγράμματα.» Τὸ πρῶτον ἐστὶν ὁ ἄνω λογογράφος, τὸ β'. ἐγκώμιον εἰς τὸν δοῦκα Ρίτσελιέ μετὰ τῆς Λατινικῆς μεταφράσεως, τὸ γ'. ὑπὲρ τοῦ Γιλβέρτου Gaulmin ἐνὸς τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας, τὸ δ'. ἐρωτικόν, ἢ φιλικὸν ἄθυρμα.

τὸ ε'. ἐπιτύμβιον εἰς τὸν φίλον τοῦ Δομεσιανόν· τὸ ς'. ἠθικὸν ἐκ δώδεκα στίχων, τὸ ζ'. ἐξήγησις τοῦ Πυθαγορικῷ τριγώνου· τὸ η'. μετὰφρασις στίχων τοῦ Σενέκα· τὸ θ'. μετὰφρασις τοῦ Βεζα. Ἐν τῷ χειρογράφῳ τούτῳ περιέχονται καὶ ἐννέα συγκινητικώτατοι στίχοι εἰς μνήμην τοῦ φίλου καὶ συμπατριώτου τοῦ Ἰωάννου Δομεσιανού, ἀποθανόντος ἐν Παρισίοις μετὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπάνοδόν του· καὶ ἄλλα δὲ τινὰ Ἑλληνικὰ καὶ Λατινικὰ ἐπιγράμματα περιέχονται ἐν τῇ χειρογράφῳ συλλογῇ τοῦ Φιλαρά.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Ἀθηναῖος Λεονάρδος Φιλαράς. Vir vere illustris et ad priscam illam suorum gloriam adspirans.

K. N. ΣΑΘΑΣ.

ΟΥΡΒΙΝΟΣ Ο ΙΑΤΡΟΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ φυλλ. 51.)

ΜΟΝΟΣ ὁ κόμης Μοντελέων δὲν προσεῖχε παντάπασι εἰς τὴν περικυκλοῦσαν αὐτὸν λαμπρότητα καὶ οὐδὲ ὁ θόρυβος, οὐδὲ ἡ μουσικὴ, οὐδὲ ἡ μεγάλη ποικιλία ἴσχυον νὰ τὸν διασκεδάσωσι.

Διότι τὴν προτεραιαν ἄνθρωπος εἰσήλθε λαθραῖος εἰς τὸν οἶκόν του, ἐνῶ αὐτὸς ἐνομιζέτο ἀπὸν καὶ ἐπυροβόλησε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου προσπαθοῦντος νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸν τοῖχον τοῦ προαυλίου, τὴν δὲ πρῶταν εἶδε τὸν τύπον τῶν ποδῶν του καὶ ἔχνη αἵματος ἐπὶ τῆς ἄμμου τῶν δενδροστοιχιῶν. Ἡ ἀνάμνησις αὕτη πανταχοῦ τὸν παρηκολούθει καὶ ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ μάθῃ ἀντὶ οἰκασθήποτε θυσίας τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου, καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπόληψις του εἶχε κηλιδωθῆ ἐδίψα φρικαλέαν ἐκδίκησιν.

Ὅθεν ἰστάμενος εἰς τὴν πρῶτην αἴθουσαν ἠρίθμει προσεκτικῶς τοὺς εἰσερχομένους, παραμονεύων τὴν ἀφίξιν των καὶ ἀκροαζόμενος μετ' ἀγρίας ἀνησυχίας τὰ ὀνόματα τῶν προσκεκλημένων, τὰ ὁποῖα οἱ θεράποντες ἀνήγγελλον ἀπὸ τῆς θύρας μεγχλοφῶνως ἐν μέσῳ τῆς βοῆς τοῦ χοροῦ.

Ἄλλ' ὄλοι ἐκεῖνοι, ὅσους εἰδύνατο νὰ ὑποπτεσθῆ ἦσαν παρόντες ὄλοι . . . ἐκτὸς ἐνός.

Ὁ εἰς οὗτος ὁ μὴ παρουσιασθεὶς ἦτο σχεδὸν παιδίον· ὠνομάζετο Ῥαφαὴλ Δὲ Σερνὺ, εἶχε δὲ θέσιν πρῶτου γραμματέως παρὰ τῇ γαλλικῇ πρεσβεῖᾳ καὶ μόλις ἦτο εἰκοσιπενταετής.

Ὁ κόμης ἐνθυμηθεὶς τὸν νεανίαν τούτον κατελήφθη ὑπὸ φρικιάσεως.

Καὶ ναὶ μὲν σπανίως τὸν εἶχεν ἰδῆ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκαυσίου ἐν Τουρίῳ διαμονῆς του, καὶ οὐδὲ ἀξιοπαρατήρητοι τῶ ἐφάνησαν αἱ πρὸς τὴν κόμησσαν περιποιήσεις καὶ φιλοφροσύναι του, ἐπομένως γελοῖον ἴσως ἦτο νὰ ὑπαπτευθῆ ὅτι ὑπῆρχε ἀμοιβαία τις συνεννόησις· ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ὁ Ῥαφαὴλ ἦν εὐείδης, ἀκριαίος τὴν ἡλικίαν, λίαν ζωηρὸς καὶ τὸ χεῖριστον ἔλειπεν ἐκ τοῦ χοροῦ!

Πέπλος αἰμοβαφῆς κατῆλθε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόμητος!

— Μήπως αὐτὸς ἦτο !! διελογίσθη φρικῶν.

Τῆ ὥρᾳ ὅμως ἐκίνη ὡς ἂν ἡ τύχη ἀνεδέχθη ν' ἀποκριθῆ εἰς τοιαύτην ὑπόνοιαν, μικρὸς θόρυβος ἠκούσθη εἰς τὸν πρὸ τῆς θύρας διάδρομον καὶ πάραυτὰ οἱ θεράποντες ἀνήγγειλαν.

— Ὁ Κύριος Ῥαφαὴλ Δὲ Σερνύ!

Τότε ὁ κόμης κατέστειλε τὴν κατέχουσαν αὐτὸν μανίαν καὶ προσήλωσε τὸ βλέμμα ἀπλήστως ἐπὶ τοῦ νεωστὶ εἰσελθόντος.

Ὁ Ῥαφαὴλ Δὲ Σερνύ, ὡς βεβαίως ἐνόησαν οἱ ἀναγκῶσται, ἦτο ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος νέος τὸν ὅποιον τὴν προτεραίαν πληγωθέντα ὑπεδέχθη καὶ ἐνοσήλευσεν ὁ ἱατρὸς Οὐρβίνος.

Εἰσήλθε λοιπὸν ἐπιδεικνύων ὄψιν προσμειδῶσαν καὶ σταθεράν, ἅπαντα δὲ ἡ νεανικὴ φαιδρότης ἀντανεκλάτο ἐπὶ τοῦ ὄχρου αὐτοῦ μετώπου, καὶ εἰς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς του ἀπεικονίζετο τῆς εἰκοσιπενταετοῦς του ἡλικίας ἡ ἀμεριμνησία καὶ ἡ χαρά.

Εἰσελθὼν δὲ ἐχαίρετῆσε προθύμως τὸν κόμητα, ἐζήτησε συγγνώμην διότι ἤργησε καὶ ἀφοῦ ἀντήλλαξε λόγους τινὰς, ἀνεμίχθη ἐντὸς τοῦ πλήθους, τὸ ὅποιον ἐπλήρου τὴν αἴθουσαν.

Ὁ κόμης εἶχε μείνει ἀκίνητος καὶ βυθισμένος εἰς τὰς ἀμφιβολίας του.

Ἐνῶ ταῦτα συνέβαινον ἐνταῦθα, ἡ κόμησσα ὑπεδέχετο εἰς τὴν ἀντίπεραν ἄκραν τοῦ μεγάρου τοὺς προσκεκλημένους ἐντὸς εὐρυχώρου καὶ ἀνθοστολιστοῦ αἰθούσης, θαυμαστῆς διὰ τὰ μεταξόπτυλα καὶ χρυσοῦφανα παραπετάσματα, τοὺς μεγαλοπρεπεῖς καθρέπτας καὶ τὰ πολυποίκιλα καὶ σπάνια ἄνθη.

Ἡ κόμησσα Ἑλένη περιεοσμείτο δι' ὄλων τῶν νεανικῶν θεληγῆτρων, καὶ ἦτο μὲν ἀπλούστατα ἐνδεδυμένη καὶ ὀλίγα μόνον ἄνθη φυσικὰ ἦσαν τῆδε κακίως ἐσπαρμένα ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐσθῆτός της, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἀφελῆ ταύτην περιβολὴν διέλαμπε χάρις ἀνεκφραγτος καταμαγεύουσα καὶ ἐφελκύουσα ὄλων τὰ βλέμματα καὶ τὴν συμπάθειαν.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ἐκίνη τὸ βλέμμα τῆς εἰχέ τι περιπαθῆς καὶ ἡ ὄχρότης τοῦ προσώπου της, τὸ ὅποιον δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναζωπορήσῃ οὔτε τοῦ χοροῦ ἢ ζωηρότης, ἀπεδείκνυεν ὅτι σφοδρὰ ἀνησυχία κατεβίβρωσκε τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν της.

Ἡ κόμησσα, ὡς προσέπομεν, ἦτο ὠραία καὶ εἶτι μᾶλλον καθωραΐζεν αὐτὴν ἡ βαθυπλόκαμος καὶ μελανὴ κόμη της, ὥστε τρώντι ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἡ καθαυτὴ βασίλισσα τοῦ χοροῦ, καὶ ὅθεν διήρχετο καὶ ὅπου ἴστατο, πανταχόθεν ἠκούοντο κολακευτικά ὑπὲρ αὐτῆς ἐγκώμια.

Καὶ ὅμως αὐτὴ σχεδὸν παντάπασι δὲν προσεῖχεν εἰς τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποῖαν ἡ καλλονὴ της ἐπροξένει, ἀλλ' ἔμενεν ἀμέτοχος καὶ εἰς τὰς ζωηρὰς συνδιαλέξεις καὶ εἰς τὴν μέθην τῆς ὀρχήσεως καὶ οὐδὲ νὰ μιμηθῆ τοὺς ἄλλους ἐπέθυμει, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον αἰσθημα διακσιδάσεως διήγειρεν ἐν αὐτῇ ἡ φαιδρὰ μουσικὴ, διότι κατείχετο ὑπὸ θυμοβόρου σκέψεως, ἧτις παρέλυεν ὅλας τὰς δυνάμεις της.

Τὴν προτεραίαν δηλ. δράμα αἰματηρὸν διεδραματίσθη ἐν τῷ μεγάρῳ. Ἡ κόμησσα εἶχεν ἀκούσει ἐκπυρσοκορότησιν ὑπὸ τὰ παράθυρά της, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὸν σύζυγόν της δὲν ἐτόλμησε μὲν νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, ἀλλ' ἐμάντευσεν ὅτι πράξις φονικὴ διεπράχθη.

Ἀλλὰ ποῖος ἄραγε ἦτον ὁ φονευθεὶς; Ἡ νέα σύζυγος δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐξωκεῖλει, καὶ ναὶ μὲν ἦτον ὀλίγον τι φιλάρεσκος καὶ υπερήφανος διὰ τὴν ὠραιότητά της, καὶ ἴσως ἴσως εἶχεν ἤδη ἐπιθέσει τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ὀλισθεροῦ κρημνοῦ, ὅστις παρασῆρει εἰς τὸ πρῶτον σφάλμα, ἕως τότε ὅμως εἶχε διατηρήσει ἀμόλυντον τὴν τιμὴν τοῦ περιδῶζου καὶ ἀρχαίου οἴκου τῶν Μοντελεόντων. Μόνον δὲ πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἤρχισε νὰ δεῖκνυῆ μίαν τινα προτίμησιν πρὸς τὸν Ῥαφαὴλ Δὲ Σερνύ, ὑποδειξιμένη αὐτὸν μετὰ προφανοῦς εὐνοίας, πράγμα ὅπερ παρετηρήθη παρὰ τῶν ἄλλων! Ἡ Ἑλένη ἐνόμιζεν ὅτι ὑπέκρυπτεν ἐντελῶς τὸ αἰσθημα αὐτὸ τὸ ὅποιον ἐν τῇ ἀγνότητί της προσεπάθει μὲν πλὴν εἰς μάτην νὰ καταπιῆξῃ εἰς τὰ ἄδυστα τῆς καρδίας της, διότι κατενόει τὸν ἐξ αὐτοῦ κίνδυνον. Ὅταν ὁ Ῥαφαὴλ δὲν ἦτο παρὼν εἰς τὰς συναναστροφὰς ὅπου αὐτὴ παρευρίσκετο, ἦτο σκεπτικὴ καὶ περίλυπος, ὅταν δὲ ἐξ ἐναντίας τὸν ἔβλεπε ἐρχόμενον πρὸς αὐτὴν, ἡ συναπάντα τὸ βλέμμα του μεταξὺ τοῦ διαχωρίζοντος αὐτὸν πλήθους, θεία ἀκτίς ἐφώτιζε τότε τὸ μέτωπόν της, καὶ ζωηρὸν ἐρύθημα ἔβαφε τὰς παρειάς της.

Καθὼς ὁ κόμης οὕτω καὶ ἡ Ἑλένη τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο κατεσκόπευε τὴν ἄφιξιν τῶν προσκεκλημένων, ἐπερίμενε καὶ αὐτὴ, ἀλλ' ὑπὸ ἄλλου αἰσθηματος κτεχομένη . . . καὶ τῇ ἐφαίνετο ὅτι ὁ Ῥαφαὴλ ἤρχει νὰ ἔλθῃ. Ἀλλὰ δὲν ἐπίστευεν ὅτι τῷ συνέβη δυστύχημά τι, διότι διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ Ῥαφαὴλ ἤθελεν ἔλθει εἰς τὸ μέγαρον τὴν προτεραιάν, ἐνῶ ἀκόμη δὲν τῷ εἶχε δώσει τὴν παραμικράν ἐλπίδα ὅτι τὸν ἠγάπα; ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν μᾶλλον ψυχρὰ πρᾶς περιποιητικῆ . . . Ἐντούτοις μὲ ὄλας ταύτας τὰς σκέψεις ἡ Ἑλένη ἦτον ἀνήσυχος καὶ ἐφαίνετο ὅτι πραγματικῶς ἠγάπα, ἀν καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ὁμολογήσῃ ἐν ἑαυτῇ. Ὅλοι οἱ ἄνδρες, ὅσους ἐγνώριζεν ἦσαν παρόντες, μόνον αὐτὸς ἔλειπε. Ποῖον αἴτιον τὸν ἐμπόδιζε νὰ ἔλθῃ, αὐτὸν, τὸν συνήθως πρῶτον παρουσιαζόμενον; . . . Τί ἄρα συνέβη; ἢ ποῖος κίνδυνος τὴν ἠπειλεῖ;

Τέλος πάντων ὁ Ῥαφαὴλ ἦλθε καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπανῆλθε καὶ ἡ γαλήνη εἰς τὴν ψυχὴν τῆς κομήσσης. Ἦτο μὲν ὀλίγον ὠχρὸς καὶ ἐφαίνετο πάσχω, πλὴν ἦτο ὀπωσθήποτε παρῶν, ἔζη . . . καὶ ἡ Ἑλένη τοῦτο καὶ μόνον ἐπεθύμει.

Ἡ πρώτη αὕτη στιγμή ὑπῆρξε στιγμή μέθης καὶ διὰ τοὺς δύο, εἴτε διότι ἡ κόμησσα βλέπουσα αὐτὸν σῶον καὶ ὑγιᾶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὴν χαρὰν τῆς, εἴτε διότι ὁ Ῥαφαὴλ ἐβεβαιώθη ὅτι ἀληθῶς ἠγαπάτο· γλυκεῖα λοιπὸν καὶ μελαγχολικὴ συγκίνησις κατέλαβε καὶ τοὺς δύο νέους καὶ τὰ πρῶτα βλέμματά των ἐπεσφράγισαν τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν συμπάθειαν.

Ἄλλ' ἐνῶ ἐκάθηντο οὕτω πλησίον ἀλλήλων λησιμονοῦντες ὅτι ζηλότυπα βλέμματα τοὺς κατεσκόπευον, ὁ Ῥαφαὴλ ἠσθάνθη ἑλαφρὰν ἐπαφὴν χειρὸς ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ φωνὴν ταπεινὴν ἀποκαλοῦσαν αὐτὸν ὀνομαστί· ὄθεν στραφεὶς ζωηρῶς εἶδεν ὀπισθεν αὐτοῦ τὸν ἱατρόν.

— Ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ φύγωμεν, εἶπεν ἐκεῖνος.

— Νὰ φύγωμεν τόσῳ ταχέως!

— Ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ κατάστασις τῆς υγείας σου καὶ ἡ ὑπόληψις τῆς κομήσσης εἶναι δύο ἰσοᾶ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ παραβλέψῃς.

— Πλὴν εἶναι τόσον ὠραία, ἱατρέ!

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον· ἀλλ' εἶσαι εἰς ἄκρον ὠχρὸς, καὶ σκέφθητι ὅτι ἐλαχίστη ἀπερισκεψία δύναται ἀμφοτέρους νὰ σᾶς ἀπολέσῃ.

— Ἐχετε δίκαιον!

— Ἄφ' ἑτέρου ὁ κόμης πάντοτε ὑποπτεύεται.

— Φρονεῖτε ὅτι δὲν διεσκεδάσθησαν εἰσέτι αἱ ὑπονοιαὶ του;

— Πολὺ τὸ φοβοῦμαι.

— Ἀπαιτεῖτε λοιπὸν νὰ φύγωμεν;

— Ἐξ ἀνάγκης . . . σὲ βλέπω πολὺ τεταραγμένον . . . αὐτὴ ἡ συγκίνησις σὲ κατέβαλε . . . καὶ εὐχομαι εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ μᾶς ἐπέλθῃ ἔτι μεγαλύτερα συμφορά. Αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ ἱατροῦ κατέπεισαν ἐντελῶς τὸν Ῥαφαήλον ν' ἀναχωρήσῃ, καθόσον μάλιστα ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ ἄκραν ἀδυναμίαν. Ἔως τότε ἐπέβαλεν εἰς τὸ σῶμά του δύναμιν ἐπίπλαστον, ἀλλὰ ἡ θερμότης τῶν αἰθουσῶν, ὁ θόρυβος τῶν συνομιλιῶν καὶ τὰ πολλὰ φῶτα τῷ ἐπροξένησαν σκοτοδινίας καὶ ὀλιγοθυμίαν τοιαύτην, ὥστε ἐφοβήθη μὴ ποτε καταπέσῃ καὶ ἔσπευσε ν' ἀπέλθῃ.

Ἠγέρθη λοιπὸν μελετῶν νὰ καταβῇ ἀπαρατηρήτως εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐκεῖθεν βοήθειά τοῦ σκότους νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ ἀναμένον αὐτὸν ὄχημα ἐν τῷ ἐξόδῳ τοῦ μεγάρου, πλὴν κακῶς ὑπελόγισε τὰς δυνάμεις του, διότι μόλις καὶ μετὰ βίας ἐξῆλθεν ἐκ τῶν αἰθουσῶν καὶ ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ τὴν πρὸς τοὺς κήπους κλίμακα, ἐκάμφθησαν δὲ μιᾶς τὰ γόνατά του, θανάσιμος ὠχρότης ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του καὶ κατέπεσε λειποθυμημένος καὶ ἡμιθανῆς ἐπὶ τῶν μαρμαρίων βαθμίδων.

Οἱ παρεστῶτες θεράποντες ἰδόντες αὐτὸν καταπίπτοντα προσέδραμον ἐπικαλούμενοι βοήθειαν καὶ πάραυτα τὸν περιεκύκλωσε πλῆθος περιέργων ἐν οἷς πρῶτοι προσέδραμον ὁ κόμης Μοντελέων, ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἑλένη καὶ ὁ ἱατρὸς Οὐρβίνος.

Ὁ τελευταῖος οὗτος, κατανοῶν κάλλιον πάντος ἄλλου τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον ἠθέλησε νὰ μετακομίσῃ τὸν ἀσθενῆ εἰς ἀπόκεντρόν τι δωμάτιον ὥστε νὰ διαφύγῃ τὴν περιέργειαν τῶν ξένων καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ κόμητος πρὸ πάντων, πλὴν μάταια ἀπέβησαν αἱ προσπάθειαι του, διότι ἐκεῖνος ὑποπτεύσας μέρος τῆς ἀληθείας ἀντέτεινεν ὄλαις δυνάμεις εἰς τὴν προτεινομένην μετακόμισιν.

ὄθεν ὁ ἱατρὸς ἠναγκάσθη ἐξ ἀνάγκης νὰ ὑποκύψῃ, καθόσον ἔβλεπεν ὅτι ἡ ἐλαχίστη δῆλωσις φόβου ἐδύνατο νὰ γεννήσῃ ὑπονοίας, καὶ ἐπομένως ἦτο προτιμότερον νὰ προσποιηθῇ ἐντελῆ ἄγνοιαν τῶν διατρεχόντων.

Ἐξέβαλε λοιπὸν μετὰ σπουδῆς τὸν ἐπενδύτην τοῦ Ῥαφαήλου καὶ σχίσας τὸν λεπτὸν χιτῶνα τὸν καλύπτοντα τὸν τραχήλον ἀπεκάλυψε τὸ

ἐπίδημα τῆς πληγῆς, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς κινήσεως τοῦ πληγωθέντος εἶχε μετατοπισθῆ.

Ἡ πληγὴ ἦνοιξεν ἐκ δευτέρου καὶ τὸ αἷμα ἐβρέβεν ἀφθόνως.

— Ὁ! εἶναι πληγωμένος! ἀνέκραξεν ἀφρόνως ἡ κόμησσα ὠχρίῳσα.

— Τῶντι! ἀπεκρίθη ὁ κόμης σαρδόνιον ὑπογελάσας.

— Παράδοξος σύμπτωσις! παρατήρησεν ὁ ἰατρός. Ἀφοῦ δὲ περιέφερε τὸ ἥσυχον καὶ ψυχρὸν βλέμμα του ἐπὶ τῶν περιστάσεων, δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε, κύριε κόμη, ἐξηκολούθησε διὰ φωνῆς ἐντόνου καὶ μεμετρημένης, ποῖαν ἐντύπωσιν μοὶ προξενεῖ ἡ προκειμένη πληγὴ, τὴν ὁποῖαν ὡς ἐκ τύχης τὴν στιγμὴν ταύτην ἀνεκάλυψα.

— Τί συνέβη λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ κόμης μετὰ περιεργείας.

— Χθές, εἶπεν ὁ ἰατρός ἀτενίζων βλοσυρῶς τὸν κόμητα, περὶ τὸ μεσονύκτιον.

— Τὸ μεσονύκτιον!

— Ἄνθρωπός τις ἐντελῶς ἄγνωστός μοι, τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ἄλλοτε εἶδον, ἦλθε καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν μου.

— Ἄ! καὶ τί ἤθελε;

— Ἦτο πληγωμένος!

— Εἰς τὸν ὦμον ἴσως;

— Μάλιστα εἰς τὸν ὦμον, κύριε κόμη.

— Καθὼς ὁ κύριος δὲ Σερνύ;

— Ἀπαράλλακτον!...

Ὁ κόμης ἐμειδίασε πικρῶς καὶ ἐπροσήλωσε τὸ ὀξὺ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ ἰατροῦ.

— Περιεργὸν τῶντι, ἐπανελάβε μετ' ὀλίγον ἀλλὰ χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ σύρων κατὰ μέρος τὸν ἰατρὸν, Στοιχιματίζω, ἰατρε, ὅτι ὁ ἄνθρωπός σας ἐκεῖνος ἦτον καθαυτὸ κλέπτης.

— Πιθανόν!

— Καὶ ὅτι δὲν ἄφησεν εἰς τὰς χεῖράς σας τοιαῦτα κοσμήματα;

— Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κόμης ἔδειξε κρυφίως εἰς τὸν ἰατρὸν βραχιόλιον, τὸ ὁποῖον εἶχε καταπέσει ἐκ τοῦ ἐνδύματος τοῦ Ραφαήλου καὶ τὸ ὁποῖον ἤρπασεν ἐπιτηδεῖως χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὸν ἴδῃ.

Ὁ ἰατρός ἀνεγνώρισεν τὸ βραχιόλιον τῆς κομῆσσης καὶ ἐφρικίασεν. Ὁ κόμης τὰ πάντα ἤξευρεν, ἐπομένως δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς σωτηρίας εἰς τὸν Ραφαῆλον καὶ τὴν κόμησσαν.

Δ.

Πολλὰ ἡμέραι παρήλθον ἀφ' ἧς συνέβησαν τὰ ἀνωτέφω προεκτεθέντα καὶ ὁμοῦς ἡ υγεία τοῦ Ρα-

φαήλου οὐδόλως ἐβελτιώθη. Εἶχον μετακομίσει αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰατροῦ Οὐρβίνου, ἐνθα αἱ ἀναγκαῖαι περιποιήσεις ἀφθόνως τῇ ἐπεδαψιλεύοντο καὶ ἠγρύπνου νυκθημερὸν παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του, ἡ γραία Βέρθα μάλιστα δὲν ἀπεμακρύνετο οὐδὲ βῆμα ἐκείθεν. Μολταῦτα ὁ πυρετὸς πῦξανε καὶ μετετράπη εἰς κακοήθη, καὶ ἡ ἀσθένεια εἰς τοιαύτην περίοδον εἶχε φθάσει, ὥστε ἦν ἀδύνατον νὰ διαγνώσῃ τις ἂν ὑπῆρχεν ἐλπίς ταχείας ἀναβρώσεως, ἢ ἂν τούναντι οἱ ὀξείσι πόνοι τοὺς ὁποίους ὁ ἀσθενὴς ὑπέφερε ἤθελον ἐν τέλει ἐπιφέρει τὸν θάνατον.

Ὁ κόμης Μοντελέων ἦλθεν ἐπαναληθμένως καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἰατροῦ πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς, αἱ δὲ ἐρωτήσεις του ἐξέφραζον αἰετοπε μίσος ἀσπονδὸν καὶ ἀμείλικτον πῆθον ἐκδικήσεως. Ἐφοβείτο οὕτως εἰπεῖν μήποτε ὁ θάνατος ἀναρπάσῃ τὸ θυμὸν του καὶ δὲν ἀπέκρυψεν εἰς τὸν ἰατρὸν ὅτι προσεδόκx φοβεράν ἱσχυνοποίησιν.

Ὁ δὲ ἰατρός καταπτοηθεὶς ὑπὸ τόσου μίσους καὶ τοικύτης ὀργῆς, ἐφοβείτο μὴ ἐπέβη αἱματηρὰ καταστροφή καὶ ἠσθάνετο θανάσιμον ἀεπιπίσταν, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἂν διὰ τῆς τέχνης ὁ Ραφαῆλ σωθῆ, ἤθελεν ἐκτεθῆ ἀμέσως εἰς φρικώδη ἐκδίκησιν.

Ἐξ ἄλλου μέρους ἀφότου ἐξηκριβώσε τὰ ἀγνὰ αἰσθήματα τῆς κομῆσσης καὶ τοῦ Ραφαήλου, ἠγάπησε τοὺς δύο νέους πολὺ καὶ μάλιστα τὸν Ραφαῆλον ἐθεώρει ὡς ἄλλον υἱὸν του. Ἐπομένως δὲν ἤθελε ν' ἀποθάνῃ καὶ μίαν μόνην ἐπιθυμίαν εἶχε πῶς νὰ τὸν σώσῃ. Ἦτο δὲ τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι ὁ ἰατρός Οὐρβίνος δὲν μεταπειθετο εὐκόλως, ὁσάκις ἀπεφασίζε τι καὶ μάλιστα προκειμένου λόγου περὶ ἀγαθοεργίας.

Ἄλλ' ἐν μιᾷ πρώτῃ ὁ κόμης Μοντελέων παρουσιασθεὶς ὡς ἐσυνείθιζεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰατροῦ διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίας, εὗρεν ἐπὶ μὲν τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας τὴν Βέρθαν ποταμοὺς διακρύων χύνουσαν, πλησίον δ' αὐτῆς τὸν Οὐρβίνον σκυθρωπὸν καὶ περίλυπον.

Ὁ κόμης ἔδραμε πρὸς αὐτὸν, ἐνῶ ταῦτοχρόνως ψυχρὸς ἰδρῶς κατέβρεχε τοὺς κροτάφους του.

— Τί συνέβη; ἀνεφώνησεν ὁ ἄθλιος γέρον μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Ἀπέθανεν! ! ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός.

— Ποῖος; ποῖος ἀπέθανεν; . . .

— Ὁ Ραφαῆλ;

— Ἀδύνατον!

— Ἐλθετε, κύριε κόμη, νὰ θεβαιωθῆτε ἰδίως ἑμμοκσιν, ἔλθετε! . .

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ ἰατρός τὸν παρέστρεψεν εἰς τι παρακείμενον δωμάτιον, ἐνθα ἔκειτο ἐκτάδην τὸ ἄπνουν σῶμα τοῦ ἀτυχοῦς Ραφαήλου.

Ὁ κόμης τότε ἐπλησίασε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν κλίνην ἐφ' ἧς ἀνεπαύετο τὸ πτώμα, θέλων νὰ θεβαιωθῆ ψηλαφητῶς περὶ τῆς ἀληθείας, διότι δὲν ἐπίστευεν εἰς ὅσα ἤκουσεν. Ὅθεν ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ νέου, ἀλλ' ἠσθάνθη αὐτὴν ψυχρὰν, ἔκυψε τὸ οὖς ἐπὶ τοῦ προσώπου, πλὴν ἡ ἀναπνοὴ εἶχε παύσει, ἐπέθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας, ἀλλ' ἡ καρδία δὲν ἔπαλλε πλέον.

Ὡπισθοδρόμησε φρικιῶν.

— Τὴν παρελθοῦσαν λοιπὸν νύκτα ἀπέθανεν; ἠρώτησε τὸν ἰατρὸν μετὰ τινος ἔτι δυσπιστίας.

— Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀκριβῶς, ἀπεκρίθη ὁ Οὐρβίνος.

— Καὶ ὅμως μέχρι τῆς χθὲς ἠλπίζετε νὰ τὸν σώσητε;

— Ἡλπίζον τῶνόντι.

— Τώρα δὲ τί μελετάτε νὰ πράξητε;

— Ἐγνωστοποίησα τὴν συμφορὰν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ νέου καὶ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν περιμένω τὴν μητέρα του.

Ὁ κόμης ἐσιώπησεν ἐφ' ἱκανὴν ὥραν καὶ ἐσκέφθη. Κατείχετο δὲ προφανῶς ὑπὸ σφοδρᾶς συγκινήσεως καὶ ἀντίθετα αἰσθήματα ἀντεπάλαιον βιαίως ἐν τῇ ψυχῇ του, ὡς ἂν ἐταλαντεύετο ἐπὶ τοῦ πρακτέου.

Τέλος πάντων περιέφερε κύκλω τὸ βλέμμα αὐτοῦ καὶ θεβαιωθείς ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ ἰατροῦ ἐδύνατο νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ διὰ νεύματος ἐπιτακτικοῦ καὶ μανιώδους ἐπιδείξας τὸν Ραφαῆλον,

— Ἰατρὲ, εἶπέ, δύο ἄνθρωποι ὑπῆρχον ἐν τῷ κόσμῳ γινώσκοντες τὸ μυστήριον τοῦ αἵσχους καὶ τῆς ἀτιμίας μου.

— Δύο ἄνθρωποι! εἶπεν ὁ Οὐρβίνος ἐκπλαγείς.

— Καὶ ὁ μὲν ἐξ αὐτῶν ἀπέθανεν ἤδη, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ κόμης, καὶ δὲν φοβοῦμαι πλέον τὴν ἀκριτομυθίαν του, διότι ὁ τάφος δὲν ἔχει γλῶσσαν, ἀλλ' ὁ ἕτερος ζῆ, ἰατρὲ, καὶ δύναται νὰ διμιλήσῃ!

— Καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἕτερος; εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Δὲν ἐννοεῖτε λοιπὸν τί λέγω;

— Ἐννοῶ, ἀλλ' ὄχι καθ' ὀλοκληροῖαν.

— Μάθετε ὅτι οἱ Μοντελέοντες οὐδέποτε ἠνείχθησαν κοινωνοὺς τοιούτων μυστηρίων.

— Ἐξηγήθητε μέχρι τέλους, σὰς παρακαλῶ!

— Σεῖς, ἰατρὲ, γινώσκετε πράγμα τι, τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἄλλος πρέπει νὰ γινώσκῃ ἐκτὸς ἐμοῦ καὶ τῆς κομῆσεως Ἑλένης.

— Λέγετε τέλος πάντων, τί θέλετε, κύριε κόμη!

Ὁ Μοντελέων τότε ἐταπεινώσε τὴν φωνὴν καὶ προσηλώσας ἐπὶ τοῦ ἰατροῦ βλέμμα θηριώδες,

— Ἐὰν αὐριον, εἶπε, ἀπὸ τῆς πρώτης πρωϊνῆς ὥρας δὲν παρουσιασθῆς εἰς τὸ μέγαρόν μου, θὰ λάβω τὰ κατάλληλα μέτρα, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῶ περὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι σιωπῆς σου! . .

Ταῦτα εἶπεν ὁ γέρον καὶ ἀπεμακρύνθη βίψας τελευταῖον ἄγριον καὶ ἀπειλητικὴν βλέμμα ἐπὶ τοῦ καταπλεγέντος ἰατροῦ.

Τὴν δ' ἐπαύριον ἐκεῖνος πρὶν ὑπάγη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Μοντελέοντος, προσεκάλεσε τὴν Βέρθαν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν σαφεῖς καὶ ἐμπεριστατωμένας ὁδηγίας περὶ τοῦ τί νὰ πράξῃ, ἂν δὲν ἐπέστρεφε μετὰ παραλεύσειν ὀλίγων ὥρων.

— Βέρθα, εἶπε, τὸν νέον Ῥαφαῆλον, ὅστις τώρα κεῖται νεκρὸς, μόλις πρό τινων ἡμερῶν τὸν ἐγνώρισες καὶ ὅμως ἠσθάνθης πρὸς αὐτὸν μεγάλην συμπάθειαν, δὲν λέγω ἀλήθειαν;

— Τῶνόντι τὸν ἐπόνεσεν ἡ ψυχὴ μου! ἀπεκρίθη ἡ γραῖα ὑπηρέτρια.

— Σοὶ ἀναγγέλλω λοιπὴν μετὰ χαρᾶς ὅτι ὁ Ραφαὴλ δὲν ἀπέθανε.

— Παναγία βοήθει! εἶναι δυνατόν τοιοῦτον πρᾶγμα! ἀνέκραξεν ἡ Βέρθα ποιούσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

— Εἶναι ἀληθέστατον ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός. Ἄκουσον λοιπὸν Βέρθα καὶ ἐνθυμοῦ καλῶς ὅσα σοὶ λέγω. Μετὰ τρεῖς περίπου ὥρας ὁ Ῥαφαὴλ θὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ θὰ ἀνακτῆσῃ τὴν χρῆσιν τῶν αἰσθησέων του. Ὅταν δὲ πεισθῆς ὅτι εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ σὲ ἐννοήσῃ, εἰπὲ εἰς αὐτὸν ὅτι ἐξῆλθον τῆς οἰκίας καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθω ἴσως ταχέως, ἀλλ' ὅτι διατρέχει κίνδυνον θανάτου διαμένων ἐνταῦθα, καὶ βιάσέ τιν ἐν ὀνόματί μου νὰ προμηθευθῇ ἕνα ἵππον καὶ νὰ καταφύγῃ ὅσον τάχιστα ἐκτὸς τῶν μεθορίων τοῦ κράτους. Εἶπὲ εἰς αὐτὸν πρὸ πάντων ὅτι ἐλάμβανε συνεχῶς πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υγείας του ὁ κόμης Μοντελέων. Ἐνόησας τί λέγω;

— Κάλλιστα.

— Τότε λοιπὸν ἔχε υγείαν, ἐγὼ φεύγω.

— Καλὴν ἀνταμωσιν τὸ ἐσπέρας, καλὲ μου αὐθέντα.

Ὁ ἰατρός Οὐρβίνος ἀπῆλθεν ἔχων ἐν τῷ νῷ σταθεράν ἀπόφασιν ν' ἀποδείξῃ εἰς τὸν κόμητα Μοντελέοντα ὅτι μετεχειρίζετο δεξιῶς ὄχι μόνον τὸ φλεβοτόμον ἀλλὰ καὶ τὸ ξίφος.

Ὁ θάνατος τοῦ γέροντος κόμητος φονευθέντος ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Οὐρβίνου ἐπροξένησε παρὰ πᾶσιν ἀλλόκοτον ἐντύπωσιν, καὶ πολλὰ πλὴν μάταια ὑποθέσεις ἐγένοντο περὶ τῆς ἀνεξηγήτου καὶ ἀπροσδοκῆτου ταύτης συμπλοκῆς, καθόσον ἐγίνωσκον τὸν φιλήσυχον καὶ εἰρηνικὸν τοῦ ἰατροῦ χαρακτήρα καὶ ἦτο μάλιστα γνωστὸν ὅτι ὑπῆρχεν ἀείποτε φιλικὴ σχέσις μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπάλων. Εἰς οὐδενὸς δὲ τὴν διάνοιαν ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ν' ἀναμίξῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τὸ ὄνομα τοῦ Ῥαφαήλ.

Ὁ νέος οὗτος ἐντούτοις, ἅμα ἀναλαβὼν τὰς αἰσθητικὰς του, ἔδραμεν εἰς τὸν πύργον, παρακούσας τὰς προτροπὰς τῆς γραίας Βέρθας, διὰ τὰ πληροφορηθῆ σαφῶς τίνας ἔνεκεν ὁ κόμης ἠρέυνα μετὰ τοσαύτης φροντίδος περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πασχούσης υἱείας του· ἀλλὰ φθὰς εἰς τὸ μέγαρον εὔρε τὸν μὲν κόμητα νεκρὸν, τὸν δὲ Οὐρβίνον ἐνασχολούμενον νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὴν κόμησσαν Ἑλένην τίνι τρέπω ἠναγκάσθη ν' ἀναμιχθῆ καὶ λάβῃ συμμετοχὴν εἰς τὸ οἰκογενειακὸν δράμα, τὸ ὁποῖον ἐλύθη ἐπὶ τὸ τραγικώτερον.

Ὁ δὲ Ῥαφαήλ τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἀπῆλθεν εἰς Τουρίνον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Παρισίους· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν μόλις ἐνὸς ἔτους ἐπαρουσιάσθη καὶ αὐθις εἰς τὴν πρωτεύουσάν τοῦ Πεδεμοντιῦ, ὡς γραμματεὺς τῆς γαλλικῆς προεδρίας.

Πρὸς τί ἄρα γε ἐπανῆλθε;

Διὰ ν' ἀποδείξῃ ἴσως σφαλερὰν τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν ὅτι «μάτια ἀπὸ δὲν βλέπονται γρήγορα λησμονοῦνται»

Καὶ τῶνόντι, ἂν ἠρωτῶντο πρὸ δωδεκαετίας οἱ φοιτῶντες εἰς τὰς ἐν τῷ προαεσίῳ τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ συναναστροφάς, ἤθελον ἀποκριθῆ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην ἐνεφανίσθη ἐν μέσῳ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ ὄμιλου νέα τις γυνὴ ὀνόματι Δὲ Σερνὺ, ἥτις ἐφείλκυσε ἐπὶ ὅλον χειμῶνα τὴν γυναικείαν περιέργειαν.

Ἦτο ὠραία ὡς θεὰ, πλουσία ὡς βασίλισσα, καὶ, τὸ παραδοξώτερον πάντων, ἠγάπα τὸν σύζυγόν της ὡς ἂν ἦτο γυνὴ τοῦ ὄχλου.

Ὁ δὲ σύζυγός της ἦτο νέος χαριστάτος καὶ ἐλέγετο ὅτι ἐλάτρευε μέχρι παραφορᾶς τὴν σύζυγόν του.

Τὸ ἐπίζηλον λοιπὸν τοῦτο ζεῦγος διαρκοῦντος τοῦ χειμῶνος καθωράϊσε διὰ τῆς παρουσίας του τὰς συναναστροφάς καὶ τοὺς χοροὺς, ἅμα δὲ ἐφθασε τὸ ἔαρ ἀπεχειρέτησε τοὺς Παρισίους καὶ κητέφυγεν ὑπὸ τὴν πυκνόφυλλον τῶν δασῶν αἰγίδα, ἔνθα ἡ αὔρα τοῦ ἔρωτος πνεῖ γλυκυτέρα.

Καὶ ἔκτοτε δὲν ἐγένετο πλέον περὶ αὐτοῦ λόγος.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Θ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ.

ΤΗΝ σύστασιν συλλόγων (clubs) ἐν Ἀγγλίᾳ εὐρίσκομεν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς δεκάτης πέμπτης ἐκατονταετηρίδος, διότι ἡ Αὐλὴ τῆς Καλῆς Συντροφίας, συστάσα τῷ 1413, ἦτο σύλλογος ἐταίρων περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ ποιητὴς Οὐκλέβιος ἀναφέρει ὅτι ἡ συνήθεια τοῦ συμποσιάζειν ἦτον εἰς τῶν καλλιτέρων νόμων. Δύο ἕτεροι σύλλογοι ἐπίσης ἀρχαῖοι ἦσαν ὁ τῶν Σειρήνων καὶ ὁ τοῦ Διαβόλου, ὧν τὸν μὲν πρῶτον συνεστήσατο ὁ Ῥαλέιγος, τὸν δὲ δευτέρον ὁ Βεν-Ζόνσων, ὅστις ἔγραψε συνάμα περὶ αὐτοῦ καταστατικὸν ἐπιγραφόμενον «Νόμοι συμποσίων ἢ Κανόνες τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Καπηλείου.»

Περὶ τῆς λέξεως club πολλὰ παρὰ διαφόρων ἐρρέθησαν γινῶμαι. Ὁ Ἀβρέη λέγει «Μεταχειρίζομεθα τὴν λέξιν clubbe ὅπως ὑποδείξωμεν συνάθροισιν ἀνθρώπων ἐν ἐνὶ καπηλείῳ.» Ὁ δὲ Σκόννερ ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ταύτην ἐκ τοῦ ἀρχαίου Σαξωνικοῦ cleofen (διαίρειν) διότι αἱ δαπάναι ἦσαν διηρημέναι μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, φαίνεται ὅτι εἰς τοὺς κατὰ πρῶτον σχηματισθέντας συλλόγους ἡ γαστήρ ἦτο σπουδαῖον, εἰ μὴ τὸ κυριώτατον, ἀντικείμενον ἐντεῦθεν δ' ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἔλαβε καὶ ἐτέραν φάσιν. Οἱ εὐφρεῖς, οἱ πολιτικοί, οἱ λόγιοι, οἱ καλλιτέχναι ἐπεθύμησαν ἐπίσης νὰ ἔχωσιν ἴδια μέρη συνελεύσεως, ἵνα παραδίδωνται ἐλευθέρως εἰς συζητήσεις περὶ τῶν διαφορῶν ἐπιστημῶν. Αὐτοὺς ἐμιμήθησαν καὶ οἱ βιομήχανοι, οἵτινες ἀντὶ νὰ συνέρχωνται εἰς τὰ συνήθη καπηλεία, ἔνθα οἱ συνάδελφοι αὐτῶν μεθυσκόμενοι καὶ συντρίβοντες τὰς ὑέλους, τοὺς παρηνώχλουν, εὔρον προτιμώτερον νὰ συνέρχωνται εἰς ἴδιον μέρος, καὶ τοιοῦτοτρόπως πᾶσαι αἱ κοινωνικαὶ τάξεις, πάντα τὰ ἐπαγγέλματα ἐ-